

Новіченко Л.С.

кандидат економічних наук, доцент,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: КОЛІЗІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Забезпечення реалізації мети діяльності суб'єкта господарювання безпосередньо залежить від оперативності та достовірності інформації про показники господарської діяльності та результати оцінки фінансового стану. Підвищення конкуренції та коливання ринкової кон'юнктури, посилення впливу ризиків та факторів внутрішнього і зовнішнього економічного середовища на фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання, актуалізують роль та значення аналізу господарської діяльності підприємства. Свочасне обчислення основних аналітичних показників діяльності є інструментом виявлення негативних тенденцій в діяльності суб'єкта господарювання, оцінки рівня його ліквідності та здатності в подальшому функціонувати на безперервній основі. Завдяки проведенню аналізу господарської діяльності управлінський персонал здійснює оцінку поточного та стратегічного стану і розвитку підприємства, встановлює короткострокову та довгострокову платоспроможність, а також встановлення переліку та оцінки впливу факторів на підсумкові показники діяльності.

На сьогодні основними нормативними документами, що регулюють порядок здійснення аналізу господарської діяльності та оцінки фінансового стану підприємства є нижченаведені нормативні акти:

– Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р. № 81;

– Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170;

– Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.01.2001 № 49/121;

– Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14;

– Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств, затверджені Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р.;

– Методичні рекомендації застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.03.2013 р. № 253.

Аналіз змісту нормативних документів з питань організації та проведення аналізу господарської діяльності, засвідчує наявність положень та методичних рекомендацій, спрямованих на галузеву специфіку функціонування суб'єктів господарювання. До тепер відсутній єдиний універсальний законодавчий документ, який би врегулював організаційно-методичні питання проведення аналізу господарської діяльності для всіх суб'єктів господарювання. Крім того, затверджені нормативні документи, містять перелік ключових аналітичних показників, які варто розраховувати для аналізу фінансового стану підприємства з урахуванням його галузевої специфіки діяльності. Всі вищеперераховані нормативні документи містять пояснення та порядок розрахунку показників оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства, а також економічно доцільне значення кожного показника.

«При застосуванні на практиці нормативних документів з питань оцінки фінансового стану виявляється ряд їх недоліків. Так, Методики проведення аналізу фінансово-господарського стану та інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств, затверджені Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій, окремі методичні рекомендації НБУ та ДПАУ визначають порядок обчислення показників на основі форм річної звітності, що склалися підприємствами до впровадження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. При цьому обчислені значення показників порівнюються із критичними, які визначалися на основі закордонної статистики і не є адаптованими до сучасних вітчизняних умов господарювання» [1, с. 124]. Тобто, на сьогодні

існує нагальна потреба у розробці системи нормативних значень коефіцієнтів, які обчислюються при проведенні фінансового аналізу з урахуванням реалій та специфіки функціонування суб'єктів господарювання в умовах вітчизняної економіки.

Для усунення зазначених недоліків О.С. Кривоконь пропонує розробити «проект Закон України «Про фінансовий аналіз в Україні», який має визначати правові засади регулювання, організації та проведення фінансового аналізу в Україні. В загальних положеннях повинні розглядатись значення основних термінів. Текст проекту закону повинен містити наступні елементи: мета фінансового аналізу; основні принципи фінансового аналізу; порядок державного регулювання фінансового аналізу; організація фінансового аналізу на підприємстві; опис загальної методики проведення фінансового аналізу; прикінцеві положення» [2, с. 289].

Слід зазначити, що одним із недоліків чинного законодавчого регулювання аналізу господарської діяльності є також те, що жоден нормативний документ не містить методичних роз'яснень та рекомендацій щодо порядку організації та внутрішньої регламентації аналітичної роботи на підприємстві. Відсутність повного та систематизованого нормативного забезпечення здійснення аналізу господарської діяльності підприємства, оцінки його фінансового стану призводить до неможливості стандартизації та опрацювання єдиного методичного підходу до організації та проведення аналізу діяльності підприємства незалежно від його розміру, організаційно-правової форми, форми власності тощо. Одним із напрямів усунення колізій в законодавчому регулюванні аналізу господарської діяльності є детальне опрацювання змісту, систематизація ключових положень та прийняття на загальнодержавному рівні закону про організаційно-методичні положення здійснення аналізу господарської діяльності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Акопян А.А., Шмалюк Л.І. Основні проблеми оцінки фінансового стану підприємства. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2010. № 25. С. 123–128.

2. Кривоконь О.С. Щодо регулювання фінансового аналізу в Україні. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/1753.pdf>